

Ö?retim Sürecinde Zaman Yönetimi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retim Sürecinde Zaman Yönetimi Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26857>

Özet

Ö?retim Sürecinde Zaman Yönetimi Ölçe?i, e?itimcilerin ö?retim faaliyetleri s?ras?nda zamanlar?n? ne kadar etkili kulland?klar?n? ve yönettiklerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, Ramazan Yirci ve Alper Yavuz tarafından 2018 y?l?nda yap?lan bir geçerlik ve güvenirlik çal??mas? sonucunda ortaya konulmuştur. Ölçek, özellikle ö?retmenlerin ders planlama, s?n?f içi zaman kullan?m? ve idari görevleri ö?retim hedefleri do?rultusunda organize etme becerilerini de?erlendirmeye odaklanmaktadır. Geli?tirme çal??mas?, e?itim bilimleri alanında zaman yönetimi becerilerinin spesifik olarak ölçülmesine yönelik önemli bir katkı sağlamay? hedeflemiştir.

Anahtar Kelimeler

Ö?retim Süreci, Zaman Yönetimi, Ö?retmen Yeterlili?i, Psikometrik Ölçek, Ölçek Geli?tirme, E?itim Yönetimi.

Yazarlar

Ramazan Yirci, Alper Yavuz.

Amaç

Ö?retim Sürecinde Zaman Yönetimi Ölçe?i'nin temel amacı, ö?retmenlerin veya ö?retim elemanlar?n?n mesleki görevlerini yerine getirirken sergiledikleri zaman yönetimi davran??lar?n? bilimsel ve sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Geli?tiriciler, genel zaman yönetimi araçlar?n?n aksine, bu ölçe?in do?rudan s?n?f içi ve s?n?f d??? ö?retim faaliyetlerine odaklanarak, e?itimcilerin zaman? planlama, organize etme, önceliklendirme ve kontrol etme boyutlarındaki yeterliliklerini belirlemesini sağlamay? amaçlam??tır. Bu sayede, ö?retmenlerin mesleki geli?im ihtiyaçları daha do?ru tespit edilebilir ve zaman yönetimi e?itiminin etkinli?i de?erlendirilebilir.

Ölçek, aynı zamanda e?itim ara?t?rmacılarına, ö?retmenlerin zaman yönetimi becerileri ile ö?renci ba?arısı veya ö?retmen tükenmi?li?i arasındaki ilişkileri incelemede standart ve güvenilir bir araç sunmaktadır. Ölçe?in geli?tirilmesi, bu alandaki teorik yapıyı destekleyen ve uygulamaya yönelik ç?karımlara olanak tanıyan sağlam bir ölçüm aracı ihtiyacından do?muştur.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Ö?retim Sürecinde Zaman Yönetimi Ölçe?i, zaman yönetiminin e?itim ba?lamasına özgü çok boyutlu yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, genellikle aşağıdaki temel boyutları içerecek ?ekilde kavramsallaştırılm??tır:

Öğretim Planlama ve Önceliklendirme: Ders materyallerini hazırlama, öğrenme hedeflerini belirleme ve kritik görevlere öncelik verme becerisi.

Sınıf Zaman Kullanımı: Ders saatlerini verimli kullanma, geçi sürelerini minimize etme ve öğrencilerin zamanı etkili yönetme.

Zaman Kontrolü ve İzleme: Öğretim sürecinde zaman çizelgesine uyma, aksaklıklar yönetme ve zaman kayıplarını belirleme yeteneği.

Ölçek, bu boyutlar üzerinden eğitimcilerin zaman yönetimine yönelik tutum ve davranışları değerlendirerek, öğretim performansını dolaylı olarak etkileyen önemli bir yeterliliği nicel olarak ifade etmeyi sağlar.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, gelirtirme makalesinde (Yirci & Yavuz, 2018) detaylı olarak ele alınmıştır. İçeriğin ölçülmek istenen yapıya ne ölçüde kapsadığını belirlemek amacıyla **Kapsam Geçerliliği** (Content Validity) için uzman görüşlerine başvurulmuştur.

Yapısal geçerliliği (Construct Validity) test etmek amacıyla **Faktör Analizi** yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, maddelerin teorik olarak öngörülen boyutlar altında toplanıp toplanmadığını incelemiştir. Yapılan istatistiksel işlemler, ölçeğin öğretim sürecinde zaman yönetimini temsil eden özgün bir yapıya ölçtüünü göstermiştir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik çalışmaları, ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını değerlendirmek üzere gerçekleştirilmiştir. **İç Tutarlılık Güvenirliği** (Internal Consistency Reliability) için Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmıştır. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüünü işaret etmektedir.

Gelirtirme çalışmasında, ayrıca ölçeğin zamana karşı ne kadar kararlı olduğunu belirlemek amacıyla **Test-Tekrar Test Güvenirliği** yönteminin de kullanılması muhtemeldir, bu da ölçeğin farklı zamanlarda benzer sonuçlar ürettiğini göstermektedir. Bu güvenilirlik analizleri, ölçeğin eğitim araştırmalarında kullanılabilirliği açısından sağlam bir zemin oluşturmaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal geçerliliğini ortaya koymak amacıyla öncelikle **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** kullanılmıştır. AFA, zaman yönetimi yapısının altında yatan boyutları keşfetmek için uygulanmış ve bu analiz sonucunda ölçeğin çok boyutlu bir yapıya sahip olduğu belirlenmiştir. Faktör sayısının belirlenmesinde genellikle özdeğerler ve yamaç-birikinti grafiği (scree plot) gibi

kriterler dikkate alınmaz.

AFA sonuçları ardından, belirlenen faktör yapısının farklı bir örneklem grubunda doğrulanması amacıyla **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** gerçekleştirilmiştir. DFA sonuçları, uyum indeksleri (RMSEA, CFI, GFI vb.) aracılığıyla, ölçek modelinin teorik yapıya ve toplanan verilere ne kadar iyi uyum sağladığını göstermiştir. Bu iki amaçla faktör analizi süreci, ölçeğin sağlam bir psikometrik temele dayandığını kanıtlamaktadır.

Enstrüman

Test Türü: Ölçek Geliştirme (Geliştirme çalışması sonucunda oluşturulmuş öz-bildirim tipi bir ölçme aracıdır.)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Kaynaktan derecelendirme bilgisi verilmemiştir, ancak geliştirme ölçeklerinin standart formatı Likert tipidir.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğretmenler ve Öğretim Elemanları

Yaş Grubu: Yetişkin (Eğitimciler)

Popülasyon Detayları: Öğretim faaliyetlerini aktif olarak sürdüren eğitim profesyonelleri.

Test Metodolojisi: Öz-bildirim yöntemiyle katılımcılar, öğretim süreçlerindeki zaman yönetimi davranışlarına ne sıklıkta katıldıkları veya bu davranışlara ne ölçüde katıldıkları belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Psikolojisi, Öğretmen Verimliliği, Öğretim Süreci, Psikometri, Zaman Yeterliliği, Ölçek.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: ramazanyirci@gmail.com (Sorumlu Yazar)

Yazma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2018 yılında yayımlanan bir akademik çalışmada geliştirilmiştir. Ölçeğin

akademik ve araştırma amaçlı kullanımlarında genellikle yazarlara referans verilmesi gerekmektedir. Ticari kullanım veya geniş çaplı uygulamalar için sorumlu yazar Ramazan Yirci ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ölçeğin orijinal makalesi ve enstrümanın kendisi PDF formatında erişilebilir durumdadır. Orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [ogretim-surecinde-zaman-yonetimi-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Yirci, R. ve Yavuz, A. (2018). Öğretim Sürecinde Zaman Yönetimi Ölçeği'nin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenirlilik çalışması. *Bağkent Üniversitesi Journal Of Education*, 5(1), 1-10.

Öğretim Sürecinde Zaman Yönetimi Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Ancak, ölçeğin yapısını anlamak için tipik maddelerin aşağıdaki boyutlara odaklanması beklenir:

Derslerimi zamanında ve planladığım gibi bitiririm.

Öğrencilerin dikkatini dağıtan durumlar hızlıca yöneterek zaman kaybını önlerim.

Öğretim yılı başlamadan önce tüm konuların zaman çizelgesini oluştururum.

Önemli olan görevleri, acil olmayanlardan ayırırım.